Anul al 58-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { În România 3 lei / În străinătate 6 lei
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G. de P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 129 Vineri 16 Mai 1941
12 Pagini

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

UNIVERSITATEA RĂMÂNE DESCHISĂ

Ca urmare a faptului că au fost identificaţi şi înaintaţi autorităţilor militare spre judecare mai mulţi studenţi cari au cântat cântece nepermise cu prilejul serbării de 10 Mai din aula Universităţii şi că alţi făptaşi identificaţi sunt puşi sub urmărire, guvernul anunţă printr'un comunicat — pe care îl publicăm în altă parte a ziarului — că nemai fiind motive de închiderea Universităţii şi căminurilor, cursurile vor continua astăzi 14 Mai.

Hotărîrea guvernului e pătrunsă de înţelegerea autorităţii faţă de fapta reprobabilă a câtorva, faptă ale cărei consecinţe ar fi fost nedrept să le sufere şi cei cari neavând nici o ştiinţă despre manifestarea plănuită îşi vedeau cursurile întrerupte şi un an de studii pierdut degeaba.

Sunt atâţia studenţi cari îşi dau seama de importanţa sacrificiilor pe care familiile lor le fac pentru ca ei să-şi desăvârşească instrucţiunea; sunt atâţia tineri cari aşteaptă cu nerăbdare să intre în apriga luptă a vieţii, să-şi facă un drum, să se afirme, să-şi manifeste recunoştinţa faţă de ai lor, să-şi scoată în evidenţă calităţile, priceperea şi munca, graţie cărora îşi vor putea cuceri un loc în profesiunea pe care şi-au ales-o.

Ar fi fost excesiv să se răpească un an de muncă, acum în preajma examenelor şi celor cari nici nu s'au gândit să participe la o manifestare copilărească, nefolositoare nimănui, care nu exprimă şi nu rezolvă nimic.

Sancţiunile aplicate în trecut, pe [illegible] câtorva, n'au fost conduse de logica şi de prevederea elementară în asemenea cazuri. Fie că se admite principiul că fapta trebue pedepsită, spre a nu se încerca repetarea ei, fie că se ia ca normă teoria lui Kant că omul trebue sancţionat, ca să se îndrepte şi să meargă pe făgaşul legilor stabilite, în oricare din alternative, generalizarea constituie o eroare, ea creiază victime fără vină şi strecoară un simţământ protestator în sufletele celor cari şi-ar fi văzut altfel liniştiţi de munca ori de învăţătura lor.

Suferim toţi, în multe domenii ale vieţii publice, din pricina marilor greşeli ale celor din trecut; dar durerile nu folosesc, dacă din ele nu tragem concluziile necesare spre a privi mai clar aspectul tuturor problemelor ce se pun — cu sau fără voia oamenilor — în viaţa unei naţiuni.

Sunt anumite fapte şi acte cari nu se pot preveni prin legi cominatorii, dar principiile moderne de drept penal s'au inspirat din teoriile lui César de Beccaria, filosoful şi criminalistul italian, care în „Tratatul delictelor şi pedepselor" a argumentat în mod desăvârşit pentru ce pedepsele trebue să fie în proporţie cu gravitatea delictelor.

La opera de însănătoşire morală a societăţii trebue să contribue toţi factorii de seamă a unei naţiuni cari ştiu că — mai ales în momentele tragice de azi — avem nevoe de ordine, de linişte şi de o strânsă închegare sufletească a tuturor celor cari cu ochii larg deschişi scrutează zările viitorului, spre a ne găsi gata pregătiţi în faţa eventualităţilor cari oricând se pot ivi.

Disciplina nu e o noţiune vagă, e o necesitate absolută pe care s'a bazat în totdeauna buna rânduială a înfăptuirilor mari, ea are imperative de care toţi trebue să ţină seama, dela mintea clară şi inima înţelegătoare a diriguitorilor, până la elanul celor cari vor cu adevărat să fie folositori şi lor şi neamului lor şi toţi la un loc să nu uităm că trecem prin clipele cele mai dramatice pe cari le-a cunoscut Europa întreagă.

SITUAŢIA PE TEATRELE DE RĂZBOI

Pregătiri militare americane in Pacific. — Operaţiile din Africa şi Ira

de R. SEIŞANU

După informaţii din izvor japonez Statele-Unite continuă să concentreze trupe în insulele Filipine şi să sporească forţele navale din acest sector al Pacificului. Guvernul american a luat apoi măsuri ca să transforme archipelagul Filipinelor în principala lor bază militară, navală şi aeriană, spre a servi de punct de sprijin pentru punerea în execuţie a politicei de dominaţie şi expansiune americane în Extremul Orient asiatic. Se anunţă apoi din Honolulu, că în insulele Haway — baza principală a Statelor-Unite din centrul Pacificului — au început mari manevre ale forţelor de uscat, combinate cu cele aeriene şi navale.

Din tema acestor manevre, ca şi din ordinul de zi dat de comandantul forţelor americane din insulele Haway, reese ipoteza unui atac combinat simultan din oceanele Pacific şi Atlantic împotriva Statelor-Unite. De câteva zile se concentrează şi forţe britanice la baza dela Singapore şi în peninsula Malaca.

Atât la Singapore, cât şi la Manila (insulele Filipine), flotele britanică şi americană au sporit unităţile lor de luptă.

In asemenea condiţii este necesar să expunem situaţia generală strategică din spaţiul oceanului Pacific, care ar putea să ajungă şi el teatru de război.

Situaţia Statelor-Unite şi a Japoniei din imensul spaţiu al oceanului Pacific, ce le desparte, a suferit o modificare importantă după sfârşitul războiului mondial în 1919 prin modul cum s'au atribuit mandatele unor archipelaguri şi insule acestor două mari puteri maritime şi continentale.

Poate nimeni nu s'a gândit în 1919-1920, atunci când s'a hotărît acea distribuţie de mandate insulare din Pacific, la consecinţele grave ce le va avea în ordinea politicei mondiale, prin tendinţele de expansiune ale Statelor-Unite spre partea asiatică a Pacificului împotriva intereselor Japoniei, ca şi prin tendinţele de expansiune ale Japoniei spre partea centrală şi americană a aceluiaş ocean împotriva intereselor Statelor-Unite.

Până la 1920 frontul maritim pe Pacific al Statelor-Unite era întins numai până la archipelagul Hawai (Sandwich), care se găseşte aproape la jumătatea căii maritime transpacifice ce leagă coasta Americei de coasta orientală a Asiei, iar frontul maritim pe Pacific al Japoniei se întindea

(Continuare in pag. 2-a)

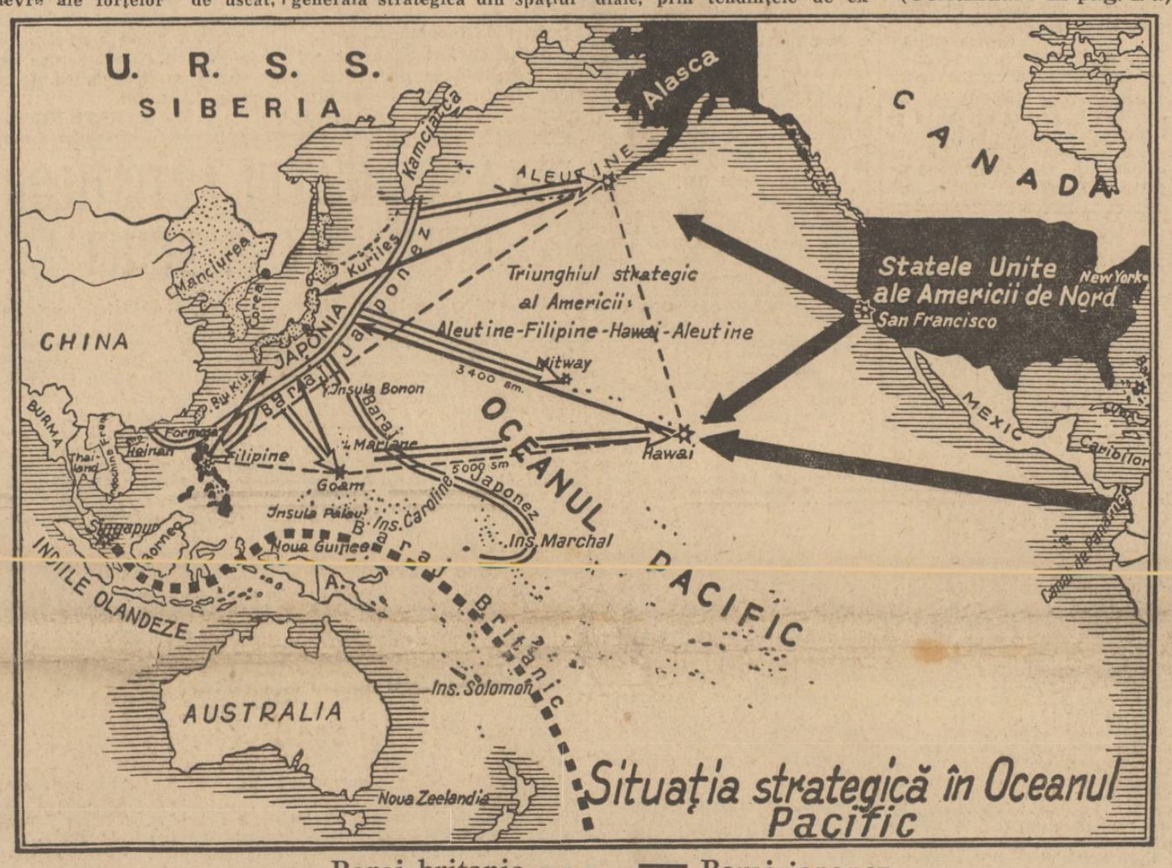

Baraj britanic ▪▪▪ ═══ Baraj japonez

ROLUL ROMÂNIEI IN RĂSĂRIT

de N. BATZARIA

La rubrica „Acum cincizeci de ani", ziarul nostru reproduce în n-rul de Miercuri o telegramă dela Berlin cu data de 13 Mai 1891. Iată conţinutul telegramei:

„Cu ocazia jubileului regelui Carol I, ziarul „Tagblatt" scrie că România este dintre toate statele balcanice cel mai bine organizat şi cel mai stimat. A jucat un rol decisiv în războiul ruso-turc şi, fără îndoială, va lua o parte activă şi din punctul de vedere al viitorului Orient european".

Afirmaţia din urmă îşi găsise confirmarea cu câţiva ani mai înainte şi anume în anul 1886, când războiului izbucnit între Serbia şi Bulgaria din cauza Rumeliei Orientale, anexată de bulgari, i s'a pus capăt prin tratatul de pace încheiat la Bucureşti.

Prin această intervenţie, acceptată cu egală încredere de ambele state beligerante, România îşi afirma misiunea în Sud-Estul european: o misiune de menţinere a ordinei şi a păcii, bunuri graţie cărora se putea desfăşura o muncă de creaţie şi civilizaţie.

O misiune la fel a avut şi în anul 1913, când, prin tratatul încheiat tot la Bucureşti, s'a pus capăt războiului balcanic, un război care, precum se ştie, a avut două faze şi două tratate de pace.

In prima fază, statele creştine din Balcani, aliate între ele, s'au bătut împotriva Turciei, socotită ca duşmanul comun. In faza a doua, Turcia a fost uitată, iar aliaţii s'au bătut între dânşii pentru împărţirea prăzii.

Prima fază a războiului şi-a găsit încheierea în tratatul de pace dela Londra, tratat care poartă şi modesta semnătură a modestului scriitor al rândurilor de faţă, Redactat de ministrul de externe al Marei Britanii şi fără ca delegaţilor de pace ai statelor beligerante să li se dea dreptul să mute din loc măcar o virgulă, acest tratat, semnat în sala cea mare a palatului regal „St. Jame's", a avut parte de viaţa cea mai scurtă cu putinţă: o lună şi ceva

A fost sfâşiat prin a doua fază a războiului, de care ne ocupăm, şi anulat întru totul prin al doilea tratat, adică prin tratatul redactat şi iscălit la Bucureşti, în vara anului 1913.

Tratatele de pace încheiate la sfârşitul trecutului război mondial, creiaseră în Sud-Estul european o situaţie politică şi teritorială diferită de cea din 1913, aşa că nici tratatul dela Bucureşti n'a putut rămânea în picioare.

Faptul acesta nu împiedecă

(Continuare in pag. 2-a)

EPIDEMIE DE HOLERĂ LA HONG-KONG

Shanghai, 13 (Rador). — Corespondentul agenţiei „D. N. B." transmite următoarele:

Presa din Shainghai anunţă că la Hongkong şi Macao a izbucnit o epidemie de holeră. Până în prezent la Hongkong au căzut bolnavi aproape 800 de persoane şi se crede că 50 la sută din numărul acestor persoane au murit.

La Macao până în prezent sunt de plâns aproape 100 morţi.

IMPERATIVELE ROMÂNIZĂRII

Intr'o corespondenţă din Alba Iulia, publicată în numărul de Vineri al ziarului nostru, se arăta că în Ardeal, în decurs de 6 luni, numărul firmelor s'au înmulţit cu 234. Din aceste întreprinderi, numai 39 sunt româneşti.

Este un amănunt asupra căruia am atras mereu atenţia oficialităţii făcând apel să se înţeleagă principiile adevărate ale marei năzuinţi privitoare la românizarea vieţii economice.

Oamenii clar văzători ai naţionalismului curat şi sincer nu au dus lupta pentruca în locul unor străini să vină alţi străini, ci, simplu, pentru apărarea dreptului la muncă al autohtonilor.

Progresul în ramura economică se datoreşte clientelei care e în covârşitoare proporţie pur românească; or, e inadmisibil ca imensa majoritate să contribue în permanenţă la propăşirea câtorva elemente alogene.

Corespondentul nostru citează exemplul a două articole de mare consum: săpunul care s'a vândut în Braşov, în ultimele 6 luni, de 103 milioane lei şi pielărie, (talpa etc.) de 700 milioane; dar deşi marea massă de consumatori reprezintă 79 la sută, totuşi românii n'au vândut decât de 7 milioane săpun şi 11 milioane pielărie.

Trebue să privim lucrurile bărbăteşte, făţiş şi să mărturisim că, dacă lăsăm totul în voia soartei, nimic nu se va schimba în situaţia economică a autohtonilor: numai atât că în locul unor străini vom avea alţi străini. Nu acesta

(Continuare in pag. 2-a)

Un nou sediu al Camerei Comunelor

Stockholm, 13 Rador). — Corespondentul agenţiei D. N. B. anunţă:

Camera engleză a Comunelor a ţinut astăzi şedinţa într'o nouă sală. D. Churchill a declarat că vechea cameră a fost atât de avariată, încât refacerea ei ar cere foarte multă vreme.

Ca măsură de prevedere, s'a şi găsit un alt edificiu pentru eventualele şedinţe, în caz că şi actualul sediu ar fi distrus.

IN PUSTIUL AFRICAN

Unităţi motorizate germane înaintează.

3-15 MAI 1848

In primăvara anului zbuciumat 1848 când vântul revoluţiunii sufla vijelios din apus spre centrul Europei, Românii din Transilvania s'au adunat pe câmpia Târnavelor de lângă Blaj în istorica zi de 3/15 Mai, ca să facă cunoscut lumei întregi cererile lor întemeiate pe drepturi străvechi, şi să afirme, sus şi tare, prin glasul autorizat al conducătorilor lor spirituali — vlădici şi cărturari — voinţa lor neclintită de a dispune de libertatea cuvenită unui popor de origină romanică, moştenitorul unor glorioase tradiţii, continuatorul strălucitei civilizaţii latine şi conştient de misiunea sa istorică şi culturală.

S'au adunat atunci, în acea zi primăvăratecă de 3/15 Mai, anunţarea renaşterii noastre naţionale, pe câmpia Târnavelor de lângă Blaj, Românii, veniţi din Ţara Maramureşului şi a Ouaşului; din ţara Crişurilor şi a Moţilor; din Ţara Haţegului şi a Oltului; din părţile Târnavelor şi a Bârsei, în număr de peste 40.000 purtând flamura tricoloră a ţărilor româneşti pe care erau înscrise cu litere de aur cuvintele: „Virtutea română reînviată".

Aceasta a fost lozinca adunării Românilor din ziua de 3/15 Mai 1848: „virtutea română reînviată" sub semnul indicativ şi profetic al flamurii noastre tricolore.

Caracteristica acelei măreţe adunări din câmpia Târnavelor — care de-atunci poartă numele de Câmpia Libertăţii — a fost conformă lozincei ce şi-a ales-o: o manifestare gravă, demnă, disciplinată, impunătoare, nu numai prin număr, ci prin ţinuta sa plină de nobleţe ce a dovedit stăpânirea de sine a unui popor conştient ce se consideră tare pe dreptul său şi este hotărât să-şi înfăptuiască idealul său naţional prin virtuţile sale, dar şi prin lupte şi sacrificii.

N'a fost — cum ar fi putut să fie în acele împrejurări turbure o dezlănţuire a urii şi a forţelor explosive distructive, după cum n'a fost un prilej din partea conducătorilor Românilor — vlădici, cărturari şi luptători neînfricaţi ca Andrei Şaguna, episcopul ortodox al Transilvaniei şi preşedintele adunării; Ioan Lemeni, episcopul unit de Făgăraş; Simion Bărnuţiu şi Gheorghe Barîţiu, vice-preşedinţii adunării: Avram Iancu, căpitanul Moţilor, animatorul mişcării naţionale şi apărătorul dârz al drepturilor poporului român; A. Treb. Laurian şi alţii, spre a provoca o mişcare revoluţionară, ci adunarea din câmpia Libertăţii, o manifestare demnă, cumpănită, măreaţă, prin cuvântările înălţătoare ce s'au pronunţat, prin revendicarea drepturilor legitime — istorice, naţionale, sociale, culturale şi umane, ale poporului român, ce urmărea să dispună liber de soarta şi viitorul său.

Acea istorică adunare din Câmpia Libertăţii a fost semnalul redeşteptării şi renaşterei noastre naţionale.

Pe câmpia Libertăţii s'a aruncat sămânţa unităţii, tuturor Românilor pentru înfăptuirea idealului lor naţional, întemeiat pe libertate, justiţie şi unire.

INTREVEDERE PAPEN - SARACIOGLU

Ankara, 13 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Havas-OFI" transmite:

D. Saracioglu, ministrul de externe al Turciei, a primit Marţi dimineaţă pe d. von Papen, ambasadorul Reichului, sosit în ajun la Ankara, şi a avut cu el o lungă întrevedere.

Deşi se păstrează o mare discreţie asupra subiectului conversaţiilor, în cercurile diplomatice s'a aflat că ambasadorul Reichului a declarat, între altele, că va pleca în curând la Instanbul şi va rămâne toată vara la reşedinţa de pe Bosfor.

FAISAL II

MICUL REGE AL IRAKULUI care s'a suit pe tron în 1939, după moartea tatălui său, Regele Ghazi, ucis într'un accident de automobil.

Germanii vor intreprinde operaţii militare in Marea Roşie

Berlin, 13 (Rador). — Din sursă competentă se comunică:

Evoluţia războiului în Mediterana Orientală face să se prevadă şi pentru Marea Roşie operaţii militare din partea unităţilor germane. Orice vas care intră în această zonă de operaţii riscă să fie scufundat de mine sau prin alte miloace de război.

Guvernul german atrage atenţia deci, vaselor străine, de a nu intra în această zonă, care este limitată după cum urmează: partea de Nord a Mării Roşii, inclusiv golful Suez şi golful Akaba, până la tropic. In afara acestei zone rămân apele teritoriale ale Arabiei Saudite.

Guvernul Reichului îşi rezervă dreptul de a face cunoscută o reglementare pentru vasele care au pe bord pelerini, marcate ca atare.

DOUĂ PETARDE AU FĂCUT EXPLOZIE IN CAPITALĂ

Ministerul de interne comunică:

In seara zilei de 12 Mai a. c., pe la orele 22, la uşa de intrare a librăriei „Bucholtz" din calea Victoriei şi în apropiere, într'un gang din str. Regală, au fost instalate de necunoscuţi, 2 petarde care au făcut explozie, spărgând câteva geamuri.

Din conţinutul materialului celor două petarde ca şi din condiţiile în care s'au făcut aceste încercări de explozie, rezultă că este vorba de o acţiune neserioasă, lipsită de orice însemnătate.

Autorităţile urmăresc pe vinovaţi.

Groaznica nenorocire din Dumbrava-Turda

Trei copii ucişi şi doi grav răniţi de un proectil de artilerie, găsit intr'o grădină

Turda, 12 Mai

Copilul cantonierului de pe şoseaua naţională din dreptul comunei Dumbrava, a găsit, săpând în grădină, un proectil de tun, rămas acolo din timpul războiului mondial. El a chemat alţi copii din sat, să-l scoată din pământ. Scormonind prin grădină, copiii au desgropat în cele din urmă trei proectile, cu care s'au jucat, apoi, de-alungul şoselei.

La un moment dat, un proectil de mărimea unei sticle de un litru, a explodat fiind isbit de asfaltul şoselei. Trei copii: Petridean Silviu, Ciurcudean Vasile şi Roşu Vasile, au fost ucişi pe loc, iar alţii doi: Adler Valer şi Tătaru Aurel, care se găseau cam la o sută metri de locul exploziei, au fost destul de grav răniţi şi internaţi la spitalul din Turda.

Intâlnirea amiralului Darlan cu Fuehrerul

Relaţiile dintre Franţa şi Axă

Vichy, 13 (Rador). — *Corespondentul agenţiei D.N.B. transmite:*

In cercurile bine informate din Vichy se anunţă că amiralul Darlan, vice-preşedintele consiliului de miniştri, a sosit din nou la Paris Marţi dimineaţă.

❖

Berlin, 13 (Rador). — Cu privire la întâlnirea dintre Fuehrer şi amiralul Darlan, s'a declarat Marţi la ministerul de externe al Reichului că nu pot fi aşteptate pentru moment amănunte mai ample decât cuprinde textul comunicatului oficial şi nici nu se poate spune dacă negocierile s'au terminat.

Impresia generală, care domneşte în cercurile bine informate în capitala Reichului, este că rezultatul conversaţiilor a fost satisfăcător.

❖

Vichy. 13 (Rador). — Amiralul Darlan, venind dela Paris, a sosit la Vichy.

El a fost primit în audienţă de mareşalul Petain.

❖

Roma, 13 (Rador). — In legătură cu svonurile răspândite cu privire la relaţiile dintre Franţa şi Axă, se declară în cercurile din Roma că nu este nimic de adăugat la ceeace s'a publicat cu privire la reducerea cheltuelilor de ocupaţie, pe care Reichul a acordat-o Franţei.

Tot ceeace s'a adăugat în presa internaţională este fructul închipuirii. Italia şi Germania sunt perfect de acord asupra chestiunilor comune cu Franţa. Această identitate de vederi nu este numai fructul politicei comune, ci şi rezultatul experienţei trecutului, care dovedeşte, dela încheerea armistiţiului cu Franţa, cât de înţeleaptă a fost atitudinea fixată de Fuehrer şi de Duce cu prilejul întrevederilor lor personale.